

Božja mojstrovina

Duhovne vaje za zakonce, Mirenski Grad 2013

I. Bog te kliče, da si njegova mojstrovina

1. Enajst korakov vere

Ob filmu o Tommyju lahko opazimo naslednje korake njegovega odnosa z Bogom:

1. Tommy v sebi zaznava hrepenenje po tem, da bi bil božja mojstrovina, a tega ne zmore doseči sam.
2. Hrepenenja izroča Bogu, naj ga on usliši. Ko se v molitvi obrača nanj, pride Bog.
3. Naslednji zelo logičen korak je dvom vere. Ti nisi Bog, pravi Tommy. Njegove predstave o Bogu so omejene. Bog vedno preseneča, zato je spoznati Boga dokaj težko.
4. Sledi strah pred tem ali bo Bog znal iz njega narediti mojstrovino. Seveda bi se Tommy raje ustavil na površini, pri odvečnih kilogramih okrog pasu kot da se srečuje z notranjimi težavami.
5. Bog začne kar z glavnimi grehi: napuh, jeza, lenoba, tekmovalnost, poželenje ...
6. Tommy se boji, da bo življenje brez marsikakega 'prijetnega' greha postalo pusto. Zato bi se malo ustavil. Tako resno vendarle ni mislil.
7. Bog pa misli resno. Klesati je potrebno toliko časa, da iz njega naredi čisto pravo božjo podobo. V ogledalu mora Tommy videti Božjega sina.
8. Tu se Tommyju popolnoma zalomi. To je preveč. Pojavi se kup ugovorov:
 - a. če bo vero vzel tako hudo za res, bo postal čudak,
 - b. spreminjanje ga preveč boli, zato bi raje odnehal,
 - c. rad bi ohranil nadzor nad življenjem, Bog pa hoče, da se mu prepusti,
 - d. ne more verjeti, da je v resnici dober,
 - e. ne more zaupati, da ga Bog resnično razume,
 - f. boji se srečati z vsem, kar je v njem,
 - g. vse bolj se srečuje z globoko zasidranim prepričanjem, da je smet,
 - h. slednje govori o tem, da tudi v Boga ne verjame.

9. Bog ga vrne v mladostna leta in spomni na globoka hrepenenja, ki so v njem.
10. Bog ga prepričuje, da je njegova pot v odrešenje resnično težka, a osvobajajoča. Če bo vztrajal, bo z njegovo pomočjo dosegel tisto, po čemer je vedno hrepenel.
11. Šele ko se Tommy Bogu popolnoma zaupa, lahko verjame, da je ustvarjen kot čudovita božja mojstrovina.

Lahko bi rekli, da je to zelo preprosta pot vere. To je pot odnosa z Bogom.

I. Kje se najdeš na tej poti vere?

1. Nekaj vprašanj o odnosu z Bogom

1. Zakaj bi Boga sploh ljubili?

Kdaj se je Tommy srečal z Bogom? Ko si je močno zaželel, da bi bil mojstrovina in ko je začel ugotavljati, da tega sam ne bo zmogel.

Kdaj so apostoli srečali Jezusa? Ko so ugotovili, da niso kos niti svojemu ribolovu, oz. da to ni vse, za kar želijo živeti. Iskali so več. Zato jih je naredil za ribiče ljudi.

1. Kaj si želiš ti? Ali v svojih hrepenenjih srečuješ Boga?

2. Kaj je oviralo Tommyja, da bi Boga vzel za res?

- a) dvom, da Bog ni Bog,
- b) želja po počitku, lagodnem življenju,
- c) želja po popolnem nadzoru nad življenjem,
- d) strah pred bolečino,
- e) strah pred tem, da bo postal podoben Božjemu sinu in se bodo iz njega norčevali.
 - a) Tudi apostoli so poznali ta dvom. Peter želi iti po vodi, a se začne utapljati. Jezus žalosten ugotavlja, da še vedno ne verujejo.
 - b) Željo po lagodnem življenju, prvih mestih in pohvalah poznajo tudi apostoli. Zaradi vsega tega se prepirajo, radi bi ostali na gori spremenjenja. Ljudje si želijo pomnožitve kruha vsak dan itd.
 - c) Peter brani Jezusu, da bi mu umil noge. Ker Jezus vztraja, pa hoče da ga umije celega. Petrove predstave se ne ujemajo z Jezusovimi.
 - d) Strah pred trpljenjem je vsem poznan. Peter Jezusa vleče proč od trpljenja in mu prigovarja, da se mu ne sme zgoditi nič težkega. Jezus ga zavrne z besedami: Pojdi od mene satan, ker ne misliš na to, kar je božjega, ampak razmišljaš po človeško.

- e) Isti Peter, ki govori, kako se bo boril za svojega učitelja, se Jezusa sramuje, ko ga pred sodno palačo prepoznajo za njegovega učenca.

II. Kaj tebe ovira, da bi vzel Boga za res?

3. Ko se Tommy odloča za Boga, obstajajo še vedno mnoge ovire:
- ne verjame, da bi lahko bil božja mojstrovina, da je dober,
 - posluša napačne glasove, ki mu govorijo, da je smet in da mu Bog ne more pomagati,
 - primerja Boga z drugimi 'mojstri'.

Vse to poznajo tudi apostoli, vse to poznamo tudi mi.

III. Kaj te ovira, da bi se Bogu popolnoma zaupal?

4. Ljubiti Boga, pomeni:
- verjeti, da je neskončno dobri Oče, Odrešenik, Duh, ki nas vodi,
 - verjeti, da smo njegova čudovita podoba,
 - zaupati, da je samo on pravi Odrešenik in 'podobar',
 - odpovedovati se grehu in zgrešenim predstavam, ki nas oddaljujejo od naših najglobljih hrepenenj,
 - iskati v kaj smo poklicani, kako si nas je zamislil,
 - odganjati zgrešene misli,
 - izročiti mu sebe in vse svoje življenje, naj stane kolikor hoče.

IV. Kako bi v enem stavku opisal svoj odnos do Boga?

2. Biti božja mojstrovina v zakonu

Vajin zakon je prostor vajine uresničitve. Je intimno, izključno, nerazvezno občestvo življenja in ljubezni, v katerega sta vstopila kot moški in ženska po Stvarnikovem načrtu, za vajin blagor ter roditev in vzgojo otrok; to zavezo je Kristus povzdignil v dostojanstvo zakramenta.

1 - Intimno občestvo življenja in ljubezni

Zaradi tega bo mož zapustil očeta in mater in se pridružil svoji ženi in bosta eno meso. (1 Mz 2,24). Zakon zahteva vzajemno podaritev, ki je tako intimna in popolna, da zakonca postaneta »eno«, vendar pri tem ne izgubita svoje osebne enkratnosti.

Mogoče nam ob tem najprej pride na misel spolni odnos, vendar v resnici govorimo o življenju, ne samo o enem dejanju, ki je del življenja. **Človek je celota** telesnega, razumskega, čustvenega in duhovnega življenja. Biti v intimnem odnosu pomeni, biti združen na vseh teh ravneh. Intima pomeni zbliževanje, ustvarjanje bližine na vseh teh ravneh. Zakonski odnos je vrhunec te bližine.

Telesna združitev je kljub izredni pomembnosti in teži, saj z njo stopa v veljavo zakonska zveza, le eno od področij združitve. Teže, ki jo ima spolna združitev na telesni ravni, ne moremo pripisati v prvi vrsti telesnosti, ampak dejstvu, da človek na telesni ravni združuje vse ostale ravni. Spolnost, okoli katere se vrti praktično ves svet, je le deloma vprašanje telesnosti, saj spolnost sama na sebi ne deluje.

Ko že ostajamo pri vprašanju telesnosti, se moramo zagotovo vprašati, kako sprejemamo svoje telo in telo bližnjega. Jezus pravi, da je telo tempelj Svetega Duha. Vrednost templja je v veliki meri v njegovi funkciji služenja Svetemu Duhu. Torej telesna bližina predstavlja most do bližine na drugih ravneh. Če telesnost ne služi temu namenu, če telo ni namenjeno delovanju Sv. Duha, je to zloraba telesnosti, je malikovanje. Tako kot je cerkev cela posvečena, je tudi celo telo tempelj Sv. Duha. Ceniti moramo celo telo. Intima

se rojeva preko telesnosti, vendar, če s telesom nismo odprti za delovanje Sv. Duha, je vsa telesnost prazna.

Ta most do drugega se ne gradi s samim spolnim dejanjem, niti ne s strastmi, ampak z ljubeznijo, ki pomeni veseliti se drugega kot osebe, v njeni celovitosti.

Kje telesni vidik presega sam spolni odnos?

Nežnost ni malikovanje telesa. Nežnost je telesni izraz čiste ljubezni, je izraz veselja nad drugim. Nežnosti je na telesni ravni potrebno posvetiti veliko več energije kot sami spolnosti.

Danes je nežnost večinoma narobe razumljena. Vsaka telesnost se razume kot spolnost in s tem je vsaka bližina lahko že zloraba. Kako grozno mora biti, če je tudi v zakonu tako – da je vsaka bližina enako spolnost. Če je v zakonih tako, je že iz tega vidika intimno življenje v ljubezni zelo osiromašeno, ker telo ne služi več pristni intimi, ne služi več namenu, da je telo most do ustvarjanja bližine na vseh ravneh (razumski, čustveni in duhovni ravni).

Razumska raven je načeloma bolj preprosta oz. bolj poznana. Saj večina komunikacije med nami deluje na razumski ravni, vsaj zdi se nam, da je tako. Intimnost je potrebno ubesediti in opisati. Kaj vse je v ozadju se bomo ustavljali ob drugih ravneh. Na ozadja naših razumskih sklepov, miselnih vzorcev moramo biti pozorni, če hočemo, da bo ta raven stala. Sicer je tudi razumska raven lahko zelo osiromašena raven odnosa.

Čustvena ravne pa je poglavje zase. Velik del našega sveta je čustven ali hočemo, da je tako ali ne. Ali znamo to sploh ubesediti? Katera čustva sploh poznamo?

strah, jeza, prezir, ljubosumje, zadrega ...

Koliko o tem govorite? Koliko si o tem pripovedujete? To je tisto, kar najgloblje ustvarja vašo vez. V tem čustvenem svetu se kopiči celotna naša zgodovina, naše otroštvo. Naše otroštvo ni spravljeno v razumske kategorije, ampak v doživljanje. In največkrat se počutimo kot otroci.

Deliti ta svet z drugim pomeni stopati v novo dimenzijo bližine.

Naučili smo se, da nekaterih stvari ne smemo doživljati in zato pogosto trdimo, da jih ni. Tako smo lahko jezni, pa jeze ne priznamo; lahko smo ljubosumni, pa tudi tega ne priznamo itd. Če govorimo o zakonskem

ljubezensko spolnem odnosu se v njem prebujajo različni strahovi in odpori itd. ampak ker vsega tega ne sme biti, rečete zakonci, da tega pač ni. Pa vendarle vse to obstaja. Neizgovorjeno, prikrito, zanikano pa ustvarja prepade in razdalje med zakonci in prijatelji.

V čustveno raven najbolj intenzivno stopa celotno naše preteklo doživljanje. Otroštvo, s katerim se nismo srečali je v celoti del vsakega doživljanja in tako tudi pomemben del odnosa. Le kolikor je to lahko podeljeno, je tudi gradbeni kamen odnosa. Sicer predstavlja razpoke in luknje v gradnji mostu med dvema.

Duhovna razsežnost našega bivanja pa prežema vse naše bitje. Kakor bi težko rekli, kateri del cerkve ni posvečen in ne služi bogoslužju, tako bi težko rekli, kateri del našega bitja ni prežet z duhovnostjo. To, tolikokrat neubesedeno področje, je vendarle del vsakega odnosa. Kako zelo je boleče, če drugi ne ceni tega, kar mi cenimo. Vrednostni sistem, ki ga imamo izredno intenzivno vpliva na gradnjo odnosa, na resničnost bližine in intime.

Intima je resnična samo takrat, ko so vse te ravni podeljene, prosojne. Brez vseh teh ravni ni bližine niti prave intime.

Vsak spolni odnos naj bi bil obnovitev poročne obljube. Vsak spolni odnos naj bi bil obnovitev, da si bosta zvesta, da se bosta ljubila, spoštovala in bila odprta za novo rojstvo. Ko en vidik odpade, intime ni – se rojeva bolečina, praznina.

Kaj te nagovarja in kaj je najtežje?

Poskušaj najti trenutke, ko vama je/ni uspelo ustvariti bližino.

Kaj se tam dogaja? Skušaj ovrednotiti.

2- Izključno in nerazvezno

Izključno

Kot vzajemen dar dveh oseb druge drugi ta intimna zveza izključuje takšno zvezo s kom drugim. Zahteva popolno zvestobo zakoncev. Ta izključnost je bistvena tudi za dobro otrok.

Ko pripadaš enemu, ne moreš pripadati še nekomu.

Na čem temneli ta izključnost?

Kaj je najgloblje ozadje zakonske zaveze? Želja po sprejetosti in varnosti, drugemu se podariti in drugega sprejeti. To kar svet danes prikazuje – da je spolnost samo želja po užitku, ni res. Bog je v našo naravo položil hrepenenje, da bi bili scela sprejeti in da bi drugega lahko scela sprejeli. Tako si želim, da bi nekomu scela pripadal in da bi drugi meni scela pripadal. To pomeni biti izpolnjen. In to je pravzaprav izključujoče.

Odnáša nas, ker težko verjamemo, da lahko sozakoncu scela pripadamo ali ker posvečena oseba scela ne pripada Bogu. Izključnost razumemo predvsem kot nujnost celostne podaritve. Spolni odnos pomeni vrhunec odnosa, odgovor na hrepenenje po sprejetosti in pripadnosti. Pravzaprav je spolnost neskončna želja po tem, da bi me nekdo sprejel prav vsega, v vsakem delčku svojega bivanja. Da bi takšen lahko pripadal.

S tem je načrtana tudi trajnost te pripadnosti. Spolni odnos je želja po tem, da bi ta bližina in pripadnost nikoli ne minila – da bi bila večna. Iz te želje izvira logična težnja k temu, da bi odnos trajal večno. Zato je temeljno hrepenenje mogoče v največji meri uresničiti le, če je zaveza resnično trajna, torej izključna.

Živeti še z nekom in se še nekomu podariti celega je nemogoče.

Razmišljam, kaj je tisto, kar je izključno:

Duhovno sem lahko ves za vse. Kristus se nam daje celo v hrano, vendar je v vsakem delčku lahko ves. Čustveno pa ni mogoče. Če težim za popolno podaritvijo, moram vanjo tudi verjeti. Če v to ne verjamem, jo izključujem. Če je torej težnja po sprejetosti in pripadanju temelj zakonskega odnosa, potem je logično, da je zakonski odnos tesno povezan z izključnostjo. Saj ni mogoče scela pripadati večim in biti v celoti doživljanja v enosti z mnogimi drugimi.

Seveda so tu tudi otroci, ki potrebujejo isto varnost in sprejetost. Tudi otroci ne bodo iskali druge pripadnosti, dokler se bodo doma čutili pripadne. Ko odrastejo je prav, da razširijo svoje okvirje in scela pripadajo enemu.

Kaj te nagovarja in kaj je najtežje?

Kje se počutiš ujetega oz. najbolj svobodnega. Najdi nekaj (ne)uspešnih načinov povezanosti.

Kaj te ob misli na vajino zakonsko zvezo razveseljuje oz. plaši?

3- Odnos med moškim in žensko v njun blagor in blagor otrok

V katerega vstopata **moški in ženska**

Komplementarnost moškega in ženske je bistvena za zakon. Danes v pojmovanju zakona vlada takšna zmeda, da hočejo nekateri razširiti pravno »pravico« do poroke tudi za osebe istega spola. Vendar sama narava poroke onemogoča takšen predlog.

V čem je **blagoslov drugačnosti?**

- dopolnjevanje,
- različnost,
- rodovitnost.

V tej drugačnosti lahko rasteta – ker se je potrebno potruditi. Potruditi se je potrebno razumeti in se dati razumeti. Tako se odpiram drugačnosti. Iz napora se lahko rojeva nekaj novega – ne samo telesna rodovitnost, ampak tudi duhovna. Tako postajamo bolj živi. Tudi v posvečenem življenju je ta rodovitnost in živost potrebna. Duhovniki, ki živimo sami tako na žalost velikokrat postajamo čudaki.

Bogastvo zakonske zveze je ravno v dopolnjevanju in v rodovitnosti. Rodovitnosti ne le na telesni, temveč tudi na duhovni ravni. Tudi med Bogu posvečenimi imamo pogosto pare, ki se ravno v različnosti dopolnjujejo in postajajo rodovitni. (Frančišek in Klara, Vincencij in Ludovika, Janez od križa in Terezija Avilska, Frančišek Saleški in Ivana Šantalska itd.)

Ni krivica, da se morate učiti razumeti drug drugega, to je temelj vaše rasti in vaše rodovitnosti!

Za blagor zakoncev

»Ni dobro za človeka, da je sam« (1 Mz 2,18). Za svoje dobro torej, **v svoj blagor, obogatitev** in končno, **za svoje zveličanje**, moški in ženska združita svoji življenji v zakonsko zvezo. Zakon je najosnovnejši (vendar ne edini) izraz poklicanosti k ljubezni, ki jo imamo vsi moški in ženske kot osebe, ustvarjene po božji podobi.

Žalostno je, da ste zakonci tako pogosto sami. Zakaj? Tiste intimne bližine v življenju in ljubezni ni. Ste sami v svojem čustvenem ali duhovnem svetu. Telesno ali razumsko že gre, čustveno pa ste velikokrat sami. Pogostokrat zakonci pravijo, da nimajo časa. Vendar morata najti čas, ker sicer tega blagra ne bosta dosegla. V pristni intimi se rojeva blagor. Brez napora pa ni nič. Če ne vzamete trpljenja za res, ne bo rasti, ne bo veselja v vajinem zakonu.

Tisto, kar je lahko največje prekletstvo, je lahko največji blagoslov. **Vaš križ je vaše odrešenje!** To so vaše rane, vaša nesoglasja ki jih le skupaj lahko ozdravite in stopitev v veselje vašega zakona. Tam morata vztrajati!

Pogosto se pojavlja vprašanje, kje naj najdeva moč za vse, kar zakonsko oz. družinsko življenje prinaša. Odgovor je preprost: V vajinem zakonskem odnosu, v vajini bližini. A to je mogoče zgraditi le, če boste trdno vztrajali v razreševanju vseh vaših konfliktov. Vsaka nedoslednost vedno bolj izčrpa in oddaljuje. Doslednost pa nasprotno ustvarja bližino iz katere lahko rasteta.

Ter za roditev in vzgojo otrok

Očetje drugega vatikanskega zbora so zapisali: *»Po sami svoji naravi sta ustanova zakona in zakonska ljubezen naravnana na roditev in vzgojo otrok in dosežeta v njih tako rekoč svojo krono.«* Otroci niso nekakšen dodatek k zakonu in zakonski ljubezni, ampak izvirajo iz samega srca vzajemne podaritve zakoncev, kot njen sad in izpolnitev. **Namerna izključitev otrok zato nasprotuje sami naravi in namenu zakona.**

Kakršen je pogled na spolnost, takšen pogled imamo na družino in otroke. Če je spolnost v prvi vrsti vprašanje užitka, so otroci grožnja temu užitku. Brez dvoma otroci ne smejo biti grožnja zakonskemu odnosu, saj je njegov cilj v podaritvi drugemu in v tem se vajin odnos nujno odpira novemu življenju. Sicer se nekje zapre vase in začne umirati. **Kolikor ne rastem v odpovedi, propadam v iskanju samega sebe.** Z zgrešenim pogledom na spolnost in na intimo, smo se začeli ščititi pred darom – saj sploh ne moremo biti obdarjeni! In ko ne moremo biti obdarjeni, ne moremo biti veseli.

Če vemo, da gre nekaj v napačno smer, moramo o tem začeti vsaj razmišljati. Kaj boste rekli otrokom? Da se morajo zaščititi pred darom? Kdaj boste odprti za življenje? Ko bo vse urejeno? Kdaj bo to? Po liniji najmanjše ga odpora se bomo zaščitili in to pomeni, da je dar pravzaprav grožnja. Če ne bomo rastle in »trenirali« v odpovedi, bomo propadali.

Kaj te nagovarja in kaj je najtežje?

V čem ti je drugačnost v blagor oz. breme? Kako si uspeš osmisliti težo drugačnosti?

Kakšno mesto imajo otroci v vajinem odnosu?

4 - Zakrament kot zaveza po načrtu Stvarnika

Po načrtu Stvarnika

Kar je Bog združil, tega naj človek ne loči, pravi Sveto pismo. Avtor zakonske zveze je Bog. Klic v zakonsko življenje je vpisal prav v naše bitje, tako da nas je ustvaril kot moške in ženske. Če zaupamo, da Bog vodi naše življenje, verjamemo, da nas je poklical v življenje. S tem ni naša naloga, da ustvarjamo življenje, ampak odkrivamo, kaj od nas hoče Bog – kakšen načrt nam je zaupal.

Vsak zakon je tako izpolnitev osebne poklicanosti. Ta torej ne more biti nekaj začasnega, ampak gre za življenjsko odločitev in izpolnitev. Po načrtu Stvarnika je tudi reševanje vaše ranjenosti. Srečali ste se, da bi skupaj odkrivali pot do odrešenja, pot do razrešitve vaših ran. Problemi, ki jih imata niso zato, da vaju uničujejo, ampak da odrešujejo. Privlačnost v največji meri določajo naše družine. Privlači te v prvi vrsti tisti, ki v tebi prebujajo najgloblje vzgibe iz otroštva. Zdi se mogoče pretirano, pa vendar. Simpatija je privlačnost dveh, ki imata podobne rane in različen obrambni mehanizem. Prav to pa je s psihološkega vidika izredno pomembno sporočilo. Ta, ki si ga srečal, je najbolj pravi zate, da ob njem razrešuješ tisto, kar je bilo doslej najgloblje in najbolj nerazrešeno. Če bosta vztrajala v iskanju bližine, če bosta zaupala v božji načrt, bosta v tem tudi uspela. Vztrajanje v tem odnosu v tej bolečini pomeni odrešenje. Vsako preskakovanje iz odnosa v odnos samo zmanjšuje vero v to, da te drugi lahko resnično sliši in da je resnična intima mogoča. Rane bodo namreč povsod nastopile, reševati jih bo vedno potrebno. Če volje za reševanje ni bilo v prvem odnosu, zakaj bi nastopila v drugem ali tretjem.

Dostojanstvo zakramenta

Zakrament sv. zakona zakoncem vliva pogum, da bo svatba uspela, a spominja na dejstvo, da bo pogosto Bog tisti, ki bo moral po njuni prošnji, vodo spreminjati v vino.

Vse, kar smo govorili, je tako visok cilj, da ga ne boste nikoli dosegli. Zakrament zakona tako daje upanje, da je to vseeno mogoče. Daje vam pogum, da v prizadevanjih vztrajate. Vse to, česar ne morete narediti, bo

storil Bog. **Zato se morate odpreti Bogu in mu zaupati.** Dovoliti morate Bogu, da bo On naredil tisto, česar vi ne zmorete.

Kaj te nagovarja in kaj je najtežje?

Kje še posebej odkrivata Boga v vajinem življenju? Kje vidiš njegov načrt?

V čem je vrednost zakramenta za vajin odnos in vajino življenje?